

§ 7**Yttrande över remissen ” Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar”**

AMN 2015-0283-01.06

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ärendet

I samband med budget för år 2015 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att, i samråd med servicenämnden, kartlägga på vilka ytterligare områden servicenämnden bör överta ansvaret för upphandlingar.

I ärendet finns förslag på avtalsområden där centralupphandling bör vara normalförfarandet. Det finns flera avtalsområden som omfattar varor och tjänster och där behovet är relativt likartat över staden. För dessa områden finns både affärsmässiga och administrativa skäl till att centralupphandling bör vara normalförfarandet.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar i huvudsak kommunstyrelsens förslag om att ge servicenämnden ett ökat ansvar för centrala upphandlingar.

Förvaltningen bedömer att förslaget bör öka förutsättningarna för effektivisering, enhetlighet, kontroll och bättre resursutnyttjande. Vidare anser förvaltningen att stadsdirektören bör få i uppdrag att löpande fatta beslut om nya avtalsområden utöver de angivna där de gemensamma intressena ger förutsättningar för att tillämpa central upphandling.

Förslaget bör leda till förbättrade möjligheterna att ställa krav på såväl större miljöhänsyn som socialt hänsynstagande i stadens upphandlingar.

Förvaltningen ställer sig frågande till att kommunstyrelsen valt att bryta ut denna fråga gällande upphandling när det pågår en översyn av upphandlingsverksamheten i staden.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 3 december 2015.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Johanna Sjö m.fl. (M) samt ledamoten Gulan Avci (L) lämnade följande särskilda uttalande.

I ärendet om ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar kan vi läsa att ett av de nya avtalsområden som föreslås är att ”Konsult uppföljandekontroll av etiska och sociala krav”.

Det är en mening som väcker farhågor och frågor då den rödgrönrosa majoriteten ämnar införa en arbetsmodell på arbetsmarknaden i Stockholms stad, den så kallade vita jobbmodellen.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska prägla alla stadens upphandlingar.

Alliansen anser att det bör läggas större fokus kring krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar i upphandlingar. Därutöver bör man se över vilka krav som är nödvändiga i en upphandling, som exempel kan nämnas kravet på ”God svenska” inom olika yrkeskategorier. Ett krav som inte alltid nödvändigt för att kunna utföra ett arbete.

Särskilt uttalande

Ledamoten Johan Fälldin (C) lämnade följande särskilda uttalande.

Att staden centralt kan upphandla varor och tjänster som inte är verksamhets- eller nämndspecifika har många fördelar, både när det kommer till effektivitet och ekonomisk styrning. Det finns samtidigt skäl att fästa uppmärksamhet vid de risker som kan förknippas med en ökande centralisering av upphandlingarna. Därför är det önskvärt om hänsyn till nedanstående synpunkter tas vid den fortsatta beredningen av ärendet.

Det är för det första viktigt att en centralisering av upphandlingarna inte leder till förlängda ledtider eller tilltagande byråkrati och krångel inom stadens förvaltningar.

För det andra är det viktigt att begrunda konsekvenserna av ”att förfarandet med centralupphandling innebär att beslutet blir tvingande för stadens nämnder”, och att detta kan medföra betydande stelbenthet om centraliseringen av upphandlingarna blir för långtgående.

För det tredje är det av stor betydelse att fortsätta bevaka så att upphandlingar av livsmedel, även om de görs centralt redan nu, görs på ett sätt så att man kan ställa höga krav ur miljöhänseende och på att produktionen ska ske med minimal antibiotikaanvändning, men att man också kan upphandla närproducerat och av såväl stora som små producenter.

För det fjärde finns anledning att överväga huruvida de varu- eller tjänstekategorier som föreslås upphandlas centralt verkligen är mest effektiva att handla upp centralt med hänsyn till det stora antalet asylsökande och nyanlända som kommit till Stockholm och Sverige på senare tid. Finns det till exempel behov av mer flexibilitet och snabbhet i vissa verksamheter än vad en centralupphandling kan tillgodose? Exempel på kategorier där det är på sin plats att diskutera lämpligheten i centralupphandlingar utifrån ovanstående är bland andra översättningstjänster och tolkförmedlingstjänster.

För det femte vore det på sin plats med ett förtydligande av följande text i yttrandet för att säkerställa att inte allt för långtgående befogenheter överförs till stadsdirektören: ”Hur dess krav ska formuleras och vad de förväntas leda till ska klargöras i de tillämpningsanvisningar som fastställs i anslutning till stadens program för inköp och upphandling. Även dessa anvisningar bör stadsdirektören få i uppdrag att fastställa så att de kan justeras löpande.”

Slutligen finns all anledning att välkomna utökade möjligheter att ställa ambitiösa krav gällande miljöpåverkan och hållbarhet till följd av centrala upphandlingar.

Ersättaryttrande

Ersättaren Ofelia Namazova (KD) lämnade följande ersättaryttrande.

I ärendet om ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar kan vi läsa att ett av de nya avtalsområden som föreslås är att ”Konsult uppföljandekontroll av etiska och sociala krav”.

Det är en mening som väcker farhågor och frågor då den rödgrönrosa majoriteten ämnar införa en arbetsmodell på arbetsmarknaden i Stockholms stad, den så kallade vita jobbmodellen.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska präglade alla stadens upphandlingar.

Alliansen anser att det bör läggas större fokus kring krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar i upphandlingar. Därutöver bör man se över vilka krav som är nödvändiga i en upphandling, som exempel kan nämnas kravet på ”God svenska” inom olika yrkeskategorier. Ett krav som inte alltid nödvändigt för att kunna utföra ett arbete.